

FRA-sajtóközlemény

Bécs/Brüsszel, május 5.

Az FRA szerint erősíteni kell az igazságszolgáltatás gyermekbarát jellegét

Az EU területén évről évre több százezer gyermek vesz részt bírósági eljárásban. Az igazságszolgáltatási rendszernek jobban oda kell figyelnie a gyermekek igényeire – állapítja meg az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) legújabb jelentése. Az igazságszolgáltatás gyermekbarát jellegének erősítése a gyermek legfőbb érdekét szolgálja, javítja a gyermekvédelmet és több értelmet ad a gyermekek bírósági eljárásban való részvételének.

„Nem engedhetjük, hogy a gyermekek összezavarodjanak vagy stressznek legyenek kitéve egy bírósági eljárás során – mondja az FRA ideiglenes igazgatója, [Constantinos Manolopoulos](#). – Az EU-nak és tagállamainak kötelességük biztosítani a gyermekek jogainak tiszteletben tartását és érvényesítését. Ez különösen igaz a bírósági eljárások esetében. A tagállamoknak ezenkívül azt is garantálniuk kell, hogy az Európa Tanács gyermekbarát igazságszolgáltatásról szóló iránymutatásait valamennyi érintett fél napi szinten, a gyakorlatban is alkalmazza.”

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének a gyermek jogairól szóló egyezménye – amelyet valamennyi uniós tagállam megerősített – szintén kitért arra, hogy az igazságszolgáltatási rendszerekben javítani kell a gyermekjogok védelmét. Az Európa Tanács külön iránymutatásokat dolgozott ki a gyermekbarát igazságszolgáltatással kapcsolatban, mivel gyermekek sokaságát érinti ez a kérdés. 2010-ben például 11 tagállamban körülbelül 74 000 gyermek esett áldozatul bűncselekménynek, a szülők válása pedig 495 000-et érintett.

Az FRA kutatásából kiderült, hogy a gyermekek bírósági eljárásokban való részvételének gyakorlata nemcsak tagállamonként, hanem tagállamokon belül is változó, és ez a gyakorlat nem minden esetben gyermekbarát. Emiatt van szükség egyértelmű és összehangolt normákra és iránymutatásokra, amelyeket szisztematikusan ellenőrizni kell. A kutatás ezenkívül arra is rávilágított, hogy tudatosságnövelő intézkedéseket kell tenni, a szakembereknek pedig speciális képzést kell biztosítani.

A főbb megállapítások konkrét gyermekjogokhoz kapcsolódnak, például a következőkhöz:

- Az utóbbi években a gyermek **meghallgatáshoz való jogának** tiszteletben tartása és érvényesítése terén javulás történt, különösen a büntetőjogi eljárásokban. A polgári bírósági eljárásokban a gyermekeket nem minden esetben hallgatják meg. További erőfeszítésekre van szükség annak biztosításához, hogy a gyermekek meghallgatása biztonságos és

gyermekbarát helyiségekben történjen, a gyermek életkorának és érettségi fokának megfelelő technikák alkalmazásával. A gyermek meghallgatásainak számát a lehető legkevesebbre kell korlátozni, és ezeket kisszámú, megfelelően képzett szakembernek kell végeznie.

- Több nemzeti jogszabály is tartalmaz a **tájékoztatáshoz való jogról** szóló rendelkezéseket, de a gyakorlatban számottevő különbségek vannak a tekintetben, hogy a gyermeket hogyan, mikor, ki és miről tájékoztatja. Az eljárás során a gyermek jogairól és a bírósági eljárásokról szóló, rendszeres és gyermekbarát tájékoztatás és a gyermek életkorához igazodó ismeretterjesztő anyagok alkalmazása növelheti az igazságszolgáltatásba vetett bizalmat.
- A legtöbb tagállam jelentős erőfeszítéseket tett, hogy garantálja a gyermekek **magánélethez, valamint** a sérelemmel és az újbóli traumákkal szembeni **védelemhez való jogát**, különösen a büntetőjogi eljárásokban. A gyakorlat azonban azt mutatja, hogy a védőintézkedéseket gyakran nem használják ki kellőképpen. A gyermekek megfelelő védelme érdekében az EU-ban általános gyakorlattá kell tenni a szeparált helyiségek alkalmazását a vádlottal való érintkezés elkerülése céljából, valamint a videofelvételek és videokapcsolatok képzett szakemberek általi használatát a tárgyalóterekben és a rendőrségeken.
- Az **egyenlő bánásmódról** szóló jogszabályi rendelkezések ellenére a személyzet gyakran nem rendelkezik kellő szakértelemmel ahhoz, hogy megfelelően bánjon a kiszolgáltatott helyzetben lévő gyermekekkel, például a fogyatékossággal élőkkel vagy az etnikai kisebbséghez tartozókkal. Biztosítani kell, hogy a gyermekek igazságszolgáltatáshoz való joga és a bírósági eljárások során velük szemben alkalmazott bánásmód hatékony ellenőrzés alatt álljon a megkülönböztetés elkerülése érdekében. A kiszolgáltatott helyzetben lévő gyermekek számára meg kell könnyíteni a jogi segítségnyújtás és támogatás igénybevételét.

A jelentés ezen túlmenően számos **ígéretes gyakorlati példát** is bemutat.

Ha el szeretné olvasni a „*Gyermekbarát igazságszolgáltatás – a szakemberek álláspontja és tapasztalatai*” című jelentést és az ahhoz kapcsolódó anyagokat, kattintson erre a [sajtócsomagra](#).

További információ az alábbi elérhetőségeken kérhető:
media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 642

Megjegyzések a szerkesztőknek:

- Az FRA feladata, hogy tudásalapú tanácsadást nyújtson az uniós és nemzeti döntéshozóknak, ezáltal hozzájáruljon az alapjogokról folytatott, célzott és információn alapuló vita, illetve szakpolitikák előmozdításához.
- A megállapítások olyan szakemberekkel készített interjúkon alapulnak, akik bírósági eljárásokban napi szinten kerülnek kapcsolatba gyermekkorú áldozatokkal vagy szemtanúkkal 10 uniós tagállamban: Bulgáriában, az Egyesült Királyságban, Észtországban, Finnországban, Franciaországban, Horvátországban, Lengyelországban, Németországban, Romániában és Spanyolországban.
- Ezenkívül figyelembe veszik a gyermekek bírósági eljárásokban való részvételéről az összes uniós tagállamban gyűjtött statisztikai adatok, jogszabályok és szakpolitikák Európai Bizottság által készített elemzését is.
- Az eredményeket május 5-én az Euranet Plus két élő rádióadásában is megvitatják majd, európai parlamenti képviselők részvételével.
- A gyermekek nézőpontját és tapasztalatait pedig egy későbbi jelentés fogja részletezni.